

KONAČNI OBRAČUN POREZA - DOS

Izvod iz Zakona o porezu na dohodak, članak 38:

(1) Poslodavac i isplatitelj primitaka i mirovina iz članka 14. Zakona o porezu na dohodak (u daljnjem tekstu: Zakona) obavezan je za radnike i druge fizičke osobe iz članka 14. Zakona izvršiti godišnji obračun poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak sa zadnjom isplatom dohotka od nesamostalnog rada u toj godini, ako tijekom godine dohodak od nesamostalnog rada nije redovito mjesečno isplaćivan pa nije iskorišten osobni odbitak iz članka 36. stavka 1. i 2. Zakona ili je po toj osnovi porezno opterećenje u pojedinim mjesecima bilo različito pa je porez uplaćen u većem iznosu.

(2) Poslodavac i isplatitelj primitaka i mirovina iz članka 14. Zakona obavezan je izvršiti godišnji obračun iz stavka 1. ovoga članka za radnike i fizičke osobe koje ostvaruju primitke iz članka 14. Zakona koji su kod njega ostvarivali plaću, mirovinu ili primitke iz članka 14. Zakona u cijelom poreznom razdoblju, a nisu mijenjali prebivalište ili uobičajeno boravište između gradova i općina koje su propisale plaćanje prireza porezu na dohodak.

(3) Na način iz stavka 1. i 2. ovoga članka obavezan je postupiti i poslodavac i isplatitelj primitaka ako je radnik i druga fizička osoba koja ostvaruje primitke iz članka 14. stavka 1. i 3. Zakona u tijeku poreznog razdoblja koristila pravo na roditeljni, roditeljski ili posvojiteljski dopust, bolovanje iznad 42 dana ili drugi dopust za koji se prema posebnim propisima isplaćuje naknada plaće na teret sredstava obveznih osiguranja, osim ako je to pravo koristila svih 12 mjeseci poreznog razdoblja, odnosno u svim ostalim slučajevima kada je porezno opterećenje u poreznom razdoblju bilo različito te bi na temelju godišnjeg obračuna radnik i druga fizička osoba ostvarila razliku za povrat preplaćenog poreza ili za uplatu manje uplaćenog poreza zbog ravnopravnog godišnjeg oporezivanja, odnosno izravnanja porezne osnovice.

Izvod iz Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak NN 22/2012 od 23.02.2012

Članak 16.

(1) Godišnji porez na dohodak iz članka 37. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 177/04, 73/08, 80/10 i 114/11) za koji se podnosi godišnja porezna prijava, za 2012. godinu obračunava se po stopi od 12% od godišnje porezne osnovice do visine 26.400,00 kuna, po stopi od 22,83% na razliku godišnje porezne osnovice između 26.400,00 kuna i 43.200,00 kuna, po stopi od 25% na razliku godišnje porezne osnovice između 43.200,00 kuna i 105.600,00 kuna, po stopi od 37,5% na razliku godišnje porezne osnovice između 105.600,00 kuna i 129.600,00 kuna i po stopi od 40% na iznos porezne osnovice koji prelazi iznos 129.600,00 kuna.

(2) Godišnji porez na dohodak od nesamostalnog rada iz članka 38. Zakona o porezu na dohodak („Narodne novine“, br. 177/04, 73/08, 80/10 i 114/11) za 2012. godinu obračunava se prema stavku 1. ovoga članka. Iznimno, ako bi se na temelju godišnjeg obračuna za 2012. godinu ostvarila razlika poreza za uplatu isključivo zbog promjene poreznih razreda, odnosno primjene poreznih stopa iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac nije obavezan izvršiti godišnji obračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada.

Tablica prosječnih godišnjih poreznih stopa za 2012. godinu:

Stopa	od iznosa	do iznosa	osnovica	max. iznos poreza
12,00 %	0,00	26.400,00	26.400,00	3.168,00
22,83 %	26.400,00	43.200,00	16.800,00	3.835,44
25,00 %	43.200,00	105.600,00	62.400,00	15.600,00
37,50 %	105.600,00	129.600,00	24.000,00	9.000,00
40,00 %	129.600,00	iznad 129.600,00		

Primjer izračuna:

r/br	Primjer broj 1	Stopa	Iznos
1.	Godišnja bruto plaća		100.000,00
2.	Doprinosi iz plaće	20,00 %	20.000,00
3.	Godišnji osobni odbitak (2 x 1.800,00 + 10 x 2.200,00)		25.600,00
4.	Godišnja porezna osnovica (1 - 2 - 3)		54.400,00
5.	Godišnji porez na 26.400,00	12,00 %	3.168,00
6.	Godišnji porez na 16.800,00 (43.200,00 – 26.400,00)	22,83 %	3.835,44
7.	Godišnji porez na 11.200,00 (54.400,00 – 43.200,00)	25,00 %	2.800,00
8.	Ukupno godišnji porez		9.803,44

r/br	Primjer broj 2	Stopa	Iznos
1.	Godišnja bruto plaća		250.000,00
2.	Doprinosi iz plaće	20,00 %	50.000,00
3.	Godišnji osobni odbitak (2 x 1.800,00 + 10 x 2.200,00)		25.600,00
4.	Godišnja porezna osnovica (1 - 2 - 3)		174.400,00
5.	Godišnji porez na 26.400,00	12,00 %	3.168,00
6.	Godišnji porez na 16.800,00 (43.200,00 – 26.400,00)	22,83 %	3.835,00
7.	Godišnji porez na 62.400,00 (105.600,00 – 43.200,00)	25,00 %	15.600,00
8.	Godišnji porez na 24.000,00 (129.600,00 – 105.600,00)	37,50 %	9.000,00
9.	Godišnji porez na 44.800,00 (174.400,00 – 129.600,00)	40,00 %	17.920,00
10.	Ukupno godišnji porez		49.523,00

Iznos povrata poreza dobije se oduzimanjem ukupnog godišnjeg poreza od iznosa stvarno plaćenog poreza.

Izrada Konačnog obračuna poreza u programu Plaća u DOS-u

Za izradu konačnog obračuna poreza potrebno je imati instaliranu verziju programa **2013 - 01**

Konačni obračun poreza radite nakon što ste obradili plaću koja će se isplatiti u prosincu 2012. godine, osim obračuna obustava. Obustave ćete obraditi nakon konačnog obračuna poreza, jer se postotne obustave obračunavaju na neto, koji će se promijeniti nakon konačnog obračuna. Radnici koji su obuhvaćeni konačnim obračunom poreza ne mogu više imati u 2012. godini dodatnu bruto isplatu, zbog kumulativnog obračuna poreza.

1. PRIPREMA KONAČNOG OBRAČUNA

- Program pita za koju godinu i ponudi 2012. što i potvrdite.
- Na ekranu se pojavi priprema konačnog obračuna za prvog radnika. Naizmjeničnim pritiskom na tipke **ESC** pa **ENTER** prelazite na sljedećeg radnika.
- Obavezno je nakon prvog ulaska u pripremu konačnog obračuna tipkom **F7** obrisati postojeći obračun, jer je moguće da se u tablici nalaze podaci od prethodne godine (ako je netko tada ulazio u obračun). Nakon izlaska i ponovnog ulaska u pripremu, program će sigurno dovući podatke za 2012, što je moguće provjeriti usporedbom s IP obrascem za 2012. godinu.
- Program će popuniti podatke o bruto isplati, doprinosima, iskorištenim osobnim odbicima, osnovici poreza, uplaćenom porezu i prirezu i neto plaći. Ove podatke ne bi trebalo dirati, jer su tako napravljene isplate i podaci memorirani u bazi. Takvi će se pojaviti i na IP obrascu. Eventualne izmjene zbog mogućih grešaka može napraviti serviser direktno na bazi.

Što možete promijeniti:

- U polje Max. odbici program će upisati iznos odbitaka koje bi radnik mogao maksimalno iskoristiti. Ovaj iznos možete korigirati (uvećati) ako npr. radnik nije na vrijeme prijavio uvećanje odbitka zbog djeteta ili slično, a naknadno je donio poreznu karticu s uvećanim odbitkom.
- Program iz konačnog obračuna izbaci sve radnike koji nemaju evidentirane isplate za svih 12 mjeseci. Ukoliko radnik u nekom mjesecu nije primio plaću već samo naknadu, i ona je trebala biti evidentirana u obračunu sa nulama. Ako ste to propustili učiniti u nekom od prošlih obračuna plaće, a želite da se i taj

radnik nađe u konačnom obračunu poreza, potrebno je nedostajući mjesec upisati kroz opciju MATIČNI PODACI - PRIMANJA. Upisujete mjesec i godinu obračuna, šifru radnika i mjesec i godinu isplate. Za sve ostale podatke tipkom **ENTER** potvrdite već upisane nule. Radnika ćete ubaciti u konačni obračun tako da tipkom **F7** obrišete konačni obračun poreza, tipkom **ESC** izađete iz Pripreme i zatim ponovno uđete u Pripremu konačnog obračuna poreza. U Pripremi konačnog obračuna takvom radniku u polje Max. odbici upišete odbitak za porez koji bi koristio da mu je obračunata plaća. Pripremu konačnog obračuna poreza možete obrisati tipkom **F7**. To ćete učiniti ako je bilo što mijenjano na plaći koju upravo obrađujete ili je vršena naknadna ispravka podataka u bazi. Izlaskom i ponovnim ulaskom u pripremu ponovo će se datoteka napuniti novim podacima.

2. KONAČNI OBRAČUN POREZA

Ulaskom u Konačni obračun poreza program će prikazati sve relevantne podatke, koje ne možete mijenjati (promjene vršite samo u pripremi). Najjednostavnije je tipkom **F4** izvršiti ispis obračuna na ekran ili pisač, radi kontrole. Na ispisu su jasno vidljivi svi podaci, kao na IP obrascu (donja slika). Iskazane su ukupne uplate u 2012. godini, a nakon toga i podaci o konačnom obračunu - uzeti maksimalni mogući odbici i porez i prirez ravnomjerno raspoređeni po poreznim razredima. Nakon toga je iskazana razlika između stvarno uplaćenog poreza i prireza i onog po konačnom obračunu. U posljednjem redu iskazano je kako će izgledati tekuća plaća, ako se izvrši korekcija obračuna. Nakon ispisa napravi se kontrola podataka. Eventualne promjene vrše se ulaskom u Pripremu konačnog obračuna, gdje ga je moguće i kompletnog obrisati i ponovo formirati.

U donjem primjeru je vidljivo da radnik u mjesecu listopadu nije primio plaću već samo naknadu plaće, te nije iskoristio svih 12 osobnih odbitaka. Zato ima, po konačnom obračunu, pravo na povrat poreza od 836,57 kuna, za koji iznos mu se i povećava prvobitno izračunata neto plaća. Prema tablici prosječnih godišnjih stopa na osnovicu od 47.019,77 kuna on treba platiti: 3.168,00 kuna na osnovicu 26.400,00 ; zatim 3.835,44 na daljnjih 16.800,00 kuna i 954,94 kune na ostatak osnovice 3.819,77 .To ukupno iznosi 7.958,38 što znači preplatu i povrat poreza od 836,57 kuna.

Treba reći da radnici koji su redovito primali mjesečne plaće (nije bilo naknada umjesto plaće), realizirali svih 12 osobnih odbitaka i nisu imali pojedine „extra“ isplate za neki mjesec, ne mogu očekivati povrat poreza.

red. br.	Mjesec isplate	ISPLAĆENA PLAĆA I MIROVINA	UPLAĆENI DOPRINOSI IZ PLAĆE	OSOBNI ODBITAK	POREZNA OSNOVICA	UPLAĆENI POREZ	UPLAĆENI PRIREZ	NETO ISPLATA
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	1	9.421,55	1.884,31	1.800,00	5.737,24	966,31	0,00	6.570,93
2.	2	7.806,90	1.561,38	1.800,00	4.445,52	643,38	0,00	5.602,14
3.	3	8.513,60	1.702,72	2.200,00	4.610,88	866,72	0,00	5.944,16
4.	4	7.986,77	1.597,36	2.200,00	4.189,41	761,35	0,00	5.628,06
5.	5	8.331,94	1.666,39	2.200,00	4.465,55	830,39	0,00	5.835,16
6.	6	8.583,81	1.716,76	2.200,00	4.667,05	880,76	0,00	5.986,29
7.	7	8.342,29	1.668,45	2.200,00	4.473,84	832,46	0,00	5.841,38
8.	8	8.258,68	1.651,73	2.200,00	4.406,95	815,74	0,00	5.791,21
9.	9	8.110,68	1.622,13	2.200,00	4.288,55	786,14	0,00	5.702,41
10.	10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.000,00
11.	11	7.709,24	1.541,85	2.200,00	3.967,39	705,85	0,00	5.461,54
12.	12	7.709,24	1.541,85	2.200,00	3.967,39	705,85	0,00	5.461,54
13.	Ukupno 2012	90.774,70	18.154,93	23.400,00	49.219,77	8.794,95	0,00	67.824,82
14.	Konačni obračun	90.774,70	18.154,93	25.600,00	47.019,77	7.958,38	0,00	68.661,39
15.	Razlika 14-13	0,00	0,00	2.200,00	-2.200,00	-836,57	0,00	836,57
16.	Prosinac 12+15	7.709,24	1.541,85	4.400,00	1.767,39	-130,72	0,00	6.298,11

Nakon kontrole obračuna odlučujete koje ćete radnike obrisati iz konačnog obračuna poreza. To su oni koji nemaju razliku za korekciju ili je iznos zanemariv. Brišete i radnike koji su u toku godine mijenjali mjesto prebivališta odnosno uobičajenog boravišta, između mjesta i gradova u kojima je propisano plaćanje prireza. Brišu se i radnici koji u toku godine nisu primili niti jednu plaću, već su cijelu godinu primali naknadu. Brišete i radnike koji imaju doplatu poreza, ako je ta doplata rezultat primjene prosječnih godišnjih stopa, a ne neke druge okolnosti zbog koje je nužno izvršiti doplatu poreza.

Program vrši povrat više uplaćenog poreza i prireza u prvom redu umanjivanjem obveze poreza i prireza u tekućoj plaći. Ako je povrat veći od iznosa mjesečne obveze, program će preostatak iznosa uzeti umanjivanjem iznosa obveze uplate poreza i prireza drugih radnika iz iste općine. Zato je moguće da iz tekuće obveze uplate poreza ne bude dovoljno novaca za povrat poreza svim radnicima, te će pojedinog od njih također biti potrebno brisati iz konačnog obračuna poreza. Ovo se naročito može dogoditi ako je radnik jedini na toj općini, a ima pravo na veći povrat poreza i prireza.

Nakon brisanja radnika iz obračuna potrebno je ispisati obračune i specifikaciju povrata poreza na pisač.

F4 → ispis konačnog obračuna poreza i specifikacije povrata poreza po radnicima

F8 → korekcija plaće

Nakon ispisa vršimo korekciju tekuće plaće pritiskom na tipku **F8**. Time je završen konačni obračun poreza i korigirana isplata za 12. mjesec. Naknadna ispravka konačnog obračuna za pojedinog radnika je moguća jedino brisanjem njegove plaće i izradom konačnog obračuna samo za njega.

VAŽNO – u pripremu i u sam konačni obračun poreza možete ulaziti više puta, kontrolirati i mijenjati podatke. Kada ste sigurni da su u obračunu ostali samo radnici za koje želite izvršiti korekciju tekuće plaće tada pritiskom na tipku **F8** vršite korekciju.

Nakon završetka konačnog obračuna poreza vršimo obračun obustava i ispisujemo svu potrebno dokumentaciju, formiramo R-Sm obrazac, zbrojni nalog, kao i kod bilo koje druge plaće. Ako smo prije konačnog obračuna poreza već ulazili u R-Sm obrazac i u zbrojni nalog, trebamo ih obrisati tipkom F7 i zatim izaći te ponovo ući u njih, da bi se formirali s korigiranim vrijednostima. U R-Sm Obrazac program će automatski povući korigirane neto iznose. Posebno kontroliramo zbrojni nalog, provjeravajući da virman poreza za neku od općina nije otišao u minus. To bi značilo da smo za tu općinu napravili povrat poreza veći od iznosa koji je bio na raspolaganju za tu općinu. Grešku ispravimo brisanjem plaće jednog od radnika sa te općine i ponovnim obračunom plaće za istog, bez ponovnog konačnog obračuna poreza. Taj radnik će povrat poreza tražiti kroz godišnju poreznu prijavu, obzirom da iz uplata poreza za njegovu općinu nije bilo dovoljno novaca za povrat. Postoji mogućnost da razliku poreza radniku uplati poslodavac, pa kasnije traži povrat od Porezne uprave (što je problematično ako se isplata vrši sa riznice, a sredstva su već odobrena).

KONTROLA:

Prije izvršenja konačnog obračuna poreza moguće je ispisati platne liste za radnike i ID obrazac. Kod izvršenja obračuna obavezno se ispisuju konačni obračuni poreza za sve radnike za koje se on vrši i pripadajuća specifikacija povrata poreza. Nakon izvršenja konačnog obračuna poreza ponovno se ispisuje ID obrazac i platne liste radnika. Kada se iznos povrata poreza i prireza iz ispisane specifikacije pribroji iznosima poreza i prireza na drugom ispisanom ID obrascu (poslije konačnog obračuna) dobiveni zbrojevi poreza i prireza trebaju se nalaziti na ID obrascu ispisanom prije konačnog obračuna. Na isti se način kontroliraju i platne liste pojedinih radnika – na prvobitno ispisanu listu dodaju se iznosi povrata poreza i prireza iz konačnog obračuna (ili doplate), a rezultat se provjerava na platnoj listi ispisanom nakon konačnog obračuna. Na Obrascu R-Sm treba kontrolirati usklađenost stranica A i B (tipkom F3) naročito u slučaju ako u obračunu postoji radnik koji nema isplatu plaće u 12. mjesecu, ali ima povrat poreza. Ako su stranice neusklađene, tada neto na stranici A treba korigirati iznosom neta koji kontrola F3 iskaže za stranicu B. Posebno je potrebno provjeriti da u Zbrojnom nalogu nema virmana poreza za pojedinu općinu s negativnim iznosom.